

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

AUTORKA PRÁCE: Karolína Pavlyčuk

NÁZEV PRÁCE: Filozofie pro děti při výuce občanské nauky

STUDIJNÍ PROGRAM: Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

AUTOR POSUDKU: Mgr. et Mgr. Michal Rigel, Ph.D.

SHRnutí A HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE

Pedagogická metoda známá jako Filosofie pro děti (P4C) se v Česku objevuje už v devadesátých letech minulého století, ale stále je využívána spíše minoritně. Téma autorky je proto potenciálně důležitým příspěvkem do debaty, jakými způsoby lze atraktivně učit občanskou nauku a jak efektivně rozvíjet důležité kompetence u žactva. Práce navíc slibuje nejen zpracování teoretických východisek metody, ale i praktickou část v podobě návrhu vyučovacích jednotek inspirovaných principy P4C (s. 9).

Text autorka zahajuje rozsáhlým oddílem o historickém vývoji P4C (vč. nastínění situace v ČR). Představuje zde zakladatelské osobnosti a popisuje ideové zdroje, základní pilíře a cíle metody. Současně postupuje polemicky, když zmínkou o dobově významné práci psychologa J. Piageta o stádiích kognitivního vývoje u lidských jedinců připouští, že úplně nekonvenují s přístupy praktikovanými v P4C (s. 14-27). V této první části je podle mého soudu základním způsobem zmíněno všechno, co by měl být a to korektně, přehledně a srozumitelně.

Dále se práce přesouvá k důležité otázce, jak propojit svým způsobem alternativní a inovativní metodu s reálnou (tradiční) výukou občanské nauky na českých školách. Pohledem na *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* a konfrontací základních principů P4C s relevantními vzdělávacími oblastmi, průřezovými tématy nebo jejich snadným navázáním na klíčové kompetence je patrné, že i v místních podmínkách by mělo být bez problémů možné zařadit metodu do výuky, neboť je s klíčovými vzdělávacími dokumenty v souladu (s. 28-35).

V poslední části práce pokračuje slíbeným návrhem konkrétních aktivit a modelových lekcí na motivy metody P4C. Jde o činnosti nápadité, takové, které po vzoru metody mají podněcovat ke spolupráci, rozvíjet diskusi, kultivovat schopnost prezentovat vlastní názor a argumentovat v jeho prospěch, ale zároveň se učit naslouchat a vlastní názor přehodnotit atp. Lze polemizovat s tím, jak bude která aktivita fungovat v praxi, jestli je odpovídající časová dotace a tak

podobně. Autorka uvádí doporučené věkové skupiny, ale nikoliv počty žáků a žaček, to všechno je přitom třeba vzít do úvahy. V reálu modelové lekce prozatím nebyly autorkou využity a to ani v žádném průběžném testovacím režimu, tudíž je dost dobře možné, že po vyzkoušení a získání zpětné vazby, bude třeba jejich podobu upravit podle toho, co se ne/osvědčilo a co ne/fungovalo. V rukou má autorka dobrý výchozí materiál, ale do definitivní podoby bezpečně prozkoušených metodických listů, které by mohla nabízet i dalším vyučujícím, před ní zůstává ještě kus cesty.

HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE

Práce netrpí zvýšenou mírou problémů po formální stránce, což se týká grafické úpravy textu (vč. schémat a tabulek), textu samotného i citací a seznamu zdrojů. Problematická není ani stylistika ani gramatika. Drobné omyly se vyskytují (např. na s. 59 bychom našli chybějící označení „ISBN“ u knihy *Harry Stottlemeier's Discovery*, kde je rovněž oproti zbytku práce autorovo příjmení uvedeno bez velkých písmen apod.). Jde ale spíše o kosmetické problémy.

HODNOCENÍ PRÁCE SE ZDROJI

Autorka pracovala jak se zdroji knižními, tak internetovými. Klíčoví tuzemští autoři i nejvýznamnější české instituce, poskytující materiály ke studiu P4C, mají své zastoupení. Většinou jde v seznamu zdrojů o ty v českém jazyce, ale často jsou to přeložené práce zahraničních autorů + lze nalézt i důležité publikace přímo v AJ (např. Lipman). Výběr textů v anglickém jazyce by bylo možné doplnit, jelikož pokrytí tématu v zahraničí je výrazně větší, ale jejich masivnější zapojení vlastně nebylo pro účely práce nezbytné. Se zdroji se pracuje korektně a účelně, nemám kritických připomínek.

OTÁZKY K DISKUSI PŘI OBHAJOBĚ

- 1) Co by bylo třeba udělat pro to, aby se pedagogická metoda P4C více prosadila na českých školách? V Česku je známá už více než třicet let – co si myslíte, že nejvíce bránilo jejímu rozšíření?

VÝSLEDNÉ HODNOCENÍ PRÁCE

Jako vedoucí nemám ke spolupráci vůbec žádné výhrady, studentka se na mne pravidelně obracela s konzultacemi a pracovala po všech stránkách svědomitě. Mé připomínky se zpravidla do práce promítly, při delším čekání na zpětnou vazbu dokázala navíc postupovat i samostatně. Vybrala si zajímavé téma, v problematice se zorientovala. Práci věnovala úsilí a čas, což je na výsledku vidět. Uznání zaslouží praktický výstup v podobě konkrétních návrhů

lektorských hodin, zpracovaný do graficky atraktivní brožury. Ta jí (a nejen jí) určitě může pomoci do začátku učitelské praxe k tomu, aby připravovala zajímavé, zábavné a přínosné hodiny. Zde pouze doporučuji ještě před tím, než se o návrhy podělí s učitelskou veřejností, aby je otestovala v reálu a podle svých zkušeností upravila. Skutečný přínos a efektivitu navržených aktivit totiž pomůže nejlépe změřit až ostrý provoz.

Práci k obhajobě

Doporučuji

Navrhuji celkové hodnocení

A

V Hradci Králové 22. 8. 2023

PODPIS: